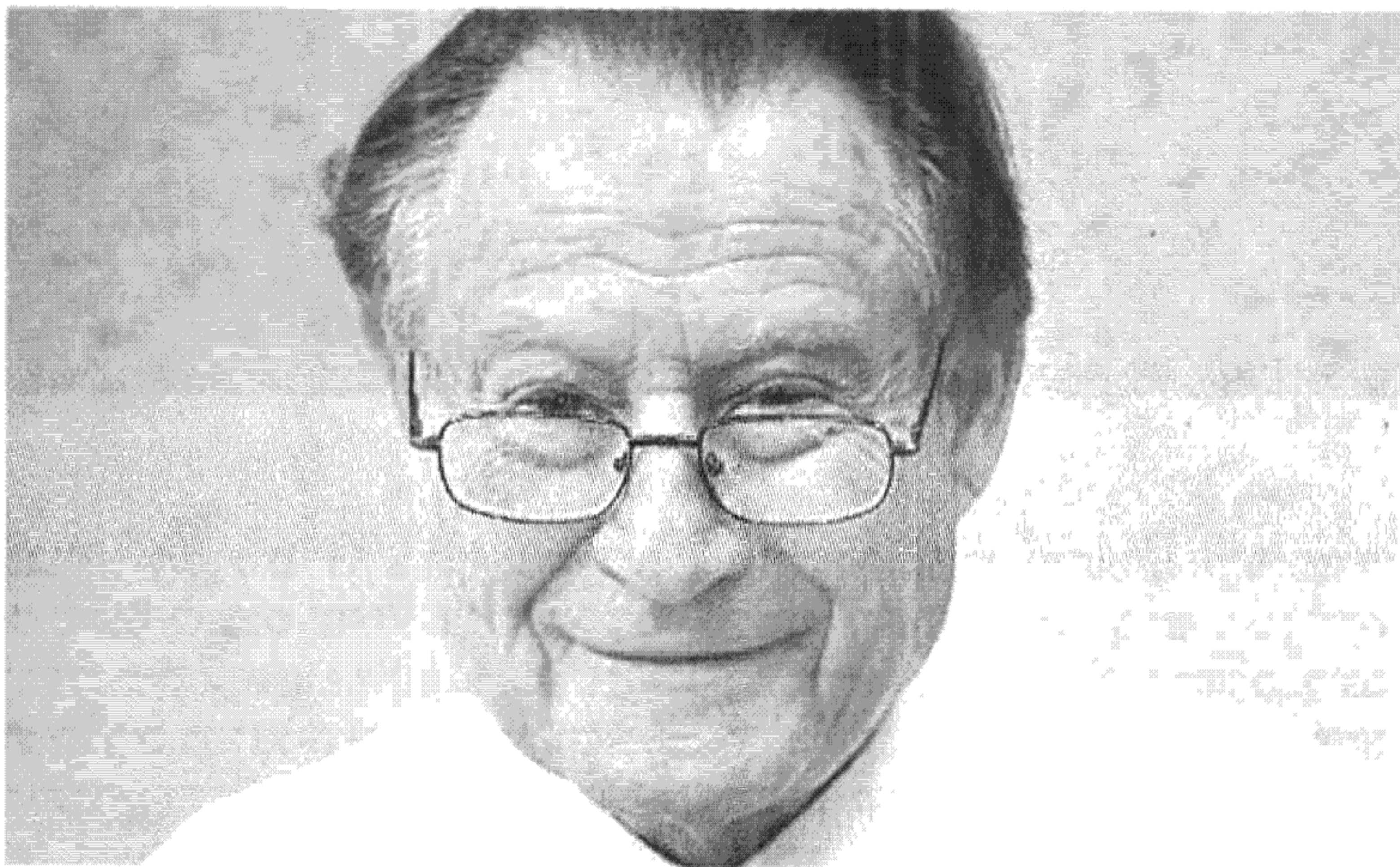

19213219-8	24.08.2009	כלכלי סט - כותרת	עמוד 26	1	20.22x26.56
משרד עורכי דין ביין ושו - 24350					

נמשך הוויכוח סביב נחיצות בית המשפט הכלכלי

"לובי של בעלי הון לא מצדיק בימ"ש כלכלי"

דן ביין, לשעבר סגן נשיא המחוזי בחיפה, מתנגד נחרצות להקמת בית משפט כלכלי. "שופט צריך להתמחות בכל תחומי המשפט, והתמחות ספציפית דווקא תזיק", הוא אומר לכלכליסט. ואם בכל זאת בית משפט כלכלי – אז לא רק בתל אביב

פרופ' דן ביין. "כשהתחלתי בתפקיד לא הבנתי כלום במסים. לאט לאט נכנסתי לעניין"

ראיון לכלכליסט

צמרת פרנט

למה להקים דווקא בית משפט לעניינים כלכליים, כי מאחורי זה יש לובי של רשות ניירות ערך, או של בעלי הון? למה לא בית משפט לרפואה או לפטנטים? כך אומר ל"כלכליסט" השופט פט בדימוס פרופ' דן ביין, לשעבר סגן נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה.

ביין, שעומד כיום בראש משרד עורכי דין עצמאי, סבור כי הצעת החוק בעניין הקמת בית משפט כלכלי, כפי שאושרה בשבוע שעבר על ידי שר המשפטים יעקב נאמן, אינה מוצדקת: "באופן טבעי לא צריך את זה, שופטים עוסקים שנים רבות במטריות מסוימות, ולתפיסתי לא צריך ליצור יחידות פורמליות נפרדות", הוא אומר. לדברי ביין, הדרישה למנות שופטים מומחים לעניינים כלכליים היא דרישה מלאכותית: "מה פירוש התמחות בעניינים כלכליים? ראינו מה זו כלכלה, יש אלף דעות בכלכלה. לא ראינו בתקופת המי-

שבר את הביצועים המצוינים של הכ"לכלנים בשוק. אני לא מתלהב כל כך מהקדושה שנתנו למושג כלכלה".

אחת הסיבות המרכזיות שבבסיס ההצעה להקמת בית משפט כלכלי היא ההנחה ששופטים מקצועיים, עם הבנה ספציפית בתחום שנידון בפניהם, יקבי לו החלטות נכונות יותר. ביין טוען כי מדובר בגישה צרה ובעייתית: "שופט צריך להבין בכל תחומי המשפט, אולי דווקא התמחות ספציפית תזיק. נניח שהוא יהיה מומחה גדול בכלכלה, אבל הוא דן גם בדיני נפשות, וזאת אומרת שהוא צריך להבין גם במשפט הפלילי וגם בדיני חוזים".

עזרה ממומחים

"שופט צריך להיות אדם אינטליגנטי עם תפיסה מהירה", מסביר ביין. "בכל הדברים שהוא לא מבין בהם הוא יכול לקבל עזרה ממומחים. לדוגמה, אם שופט עוסק בענייני פטנטים וצריך לדון בתרכובת מיוחדת של פטנט, מגיע מומחה ומסביר לו, הוא הדין בענייני כלכלה. כשאני התחלתי בתפקיד, הייתי שופט מסים בבית המשפט בחיפה. לא הבנתי כלום במסים, אבל לאט לאט נכנסתי לעניין. ועדיין היו דברים שהצריכו הבאת מומחים".

אחת הטענות המרכזיות של רשות ניירות ערך, שעמדה מאחורי תזכיר החוק, היתה כי שופטי השלום נוטים לזכות נאשמים בעקבות חוסר ההבנה שלהם בשוק ההון, טענה שנראית לביין בעייתית: "זו טענה משונה. שופטים יכולים גם להרשיע נאשמים בשל חוסר הבנה בתחום – למה את זה הם לא אמרו? כי זה יותר נוח להם?". שופט טי בית משפט השלום הביעו מחאה על טענה זו של הרשות, ובתגובה פרסמה הנהלת בתי המשפט הודעה משותפת עם הרשות שבה נטען כי לא מן הנמנע ששופטי השלום יכהנו במחלקה הכלכלית שתוקם.

”

מה פירוש התמחות בעניינים כלכליים? יש אלף דעות בכלכלה. לא ראינו בתקופת המשבר את הביצועים של הכלכלנים בשוק"

"תמיד יעדיפו בוררות"

טענה נוספת של הרשות היא שכיום מעדיפים רבים ללכת לבוררות ולגישור ולא להגיע לבית המשפט, משום שבעיניהם השופטים לוקים בחוסר מקצועיות בתחומים כלכליים. הגישה הזאת, טוענת הרשות, מונעת את האפשרות להגיע לפסיקה אחידה בתחום הכלכלי. ביין לא מסכים גם עם טענה זו: "צדדים ימשיכו להעדיף ללכת לבוררות מהטעם של פומביות הדיון בבית המשפט. משרד המשפטים בעצמו

מוביל בשנים האחרונות מגמה שמעוררת דלת ללכת לבוררות. אמנם דבר אחד טוב שאולי יש בהצעה הוא ההימנעות מפסיקות סותרות, אבל גם בעניין הזה ההלכה תיקבע בסופו של דבר בבית המשפט העליון, שהוא ערכאת הערעור, ושם אין מחלוקה כלכלית".

ביין יוצא גם נגד ההחלטה להקים את בית המשפט הכלכלי בתל אביב בלבד. ביין, שהוביל בשנת 2000 את המאבק המוצלח נגד ההחלטה להקים בית משפט מינהלי בירושלים בלבד, מוצא שהטיעון במקרה הזה דומה. "הב"עיה היא שמנוונים את כל המקומות שמחוץ לתל אביב. במילא עיקר הפעילות הכלכלית היא בתל אביב, וצריך דווקא לעודד מקומות אחרים. אם מכריחים את הצדדים להופיע רק בתל אביב, מטבע הדברים יהיה צורך להביא מומחים כמו רואי חשבון ושמאים מהאזור. אם בית המשפט נמצא בתל אביב, סביר להניח שמתדיינים יעדיפו לקחת עורכי דין מתל אביב שיטענו שהם מכירים את השופטים. ברגע שפורחים בית משפט ייחודי במקום מסוים גורמים לכך שנזקקים לכל השירותים המשפטיים הנלווים רק באותו אזור ולפגיעה באזורים אחרים".

”

רשות ני"ע התלוננה ששופטי השלום נוטים לזכות נאשמים בגלל חוסר הבנה בשוק ההון, אבל שופטים יכולים גם להרשיע בשל חוסר הבנה. למה את זה הם לא אמרו? כי זה יותר נוח להם?"